

Asia: VN/17850/2022

Lausuntopyyntö Ikäohjelmaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä

Osio 1: Mitkä ovat mielestäsi tärkeimmät tavat toteuttaa ikääntymiseen varautumista? Ota kantaa asteikolla samaa mieltä – jonkin verran samaa mieltä – jonkin verran eri mieltä – eri mieltä.

Vastuu ikääntymiseen varautumisesta on kunnilla ja hyvinvointialueilla

Jonkin verran samaa mieltä

Kolmannella sektorilla on merkittävä rooli ikääntymiseen varautumisessa

Jonkin verran samaa mieltä

Ihmisten omaa vastuuta ikääntymiseen varautumisessa tulee jatkossa kasvattaa

Jonkin verran samaa mieltä

Ikääntymiseen varautuminen edellyttää kansallisia poliittisia linjauksia ja päätöksentekoa

Samaa mieltä

Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus on tärkeää ikääntymiseen varautumisessa

Jonkin verran samaa mieltä

Teknologialla on keskeinen rooli ikääntymiseen varautumisessa

Jonkin verran samaa mieltä

Ikääntymiseen voidaan varautua hyödyntämällä väestön ikääntymisen mahdollisuuksia ja iäkkäiden omia voimavaroja

Samaa mieltä

Osio 2: Arvioi läpileikkaavien teemojen tarkoituksenmukaisuutta

Iäkkäiden henkilöiden osallisuuden, itsemääräämisoikeuden ja voimavarojen vahvistaminen yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla

Tarkoituksenmukaisuus on suuri

lääkkäiden henkilöiden yksilöllisten ominaisuuksien ja tarpeiden sekä iäkkään väestön moninaisuuden parempi huomioiminen yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla

Tarkoituksenmukaisuus on suuri

Ikääntymiseen liittyviin asenteisiin vaikuttaminen ja sukupolvien välisten suhteiden syventäminen

Tarkoituksenmukaisuus on suuri

Kerättävän tiedon luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden parantaminen, toimintakäytänteiden vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen ja indikaattoreiden määrittely toiminnan laadun varmistamiseksi

Tarkoituksenmukaisuus on melko suuri

Väestön ikääntymiseen liittyvien mahdollisuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen

Tarkoituksenmukaisuus on suuri

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti läpileikkaavia teemoja koskien

Ikääntyneiden arvostuksen lisäämiseen tulee kiinnittää huomiota esimerkiksi miten ikääntyneistä puhutaan mm. mediassa.

Ikääntyneiden osallisuuden toivotaan näkyvän vielä selvemmin Ikäohjelmassa.

Osio 3: Arvioi vaikuttavuustavoitteisiin kytkeytyvien tarkempien tavoitteiden ja toimenpiteiden täsmennyksen tarvetta

Ikääntymiseen varautuminen aloitetaan keski-ikässä ja sitä jatketaan eläkkeelle siirryttäessä (sekä omana että yhteiskunnan toimintana)

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Erilaisilla ratkaisuilla ja joustoilla varmistetaan entistä pidemmät työurat ja ehkäistään ikäsyrrjintää työelämässä

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Ikäihmisten palveluissa työskentelevän henkilöstön osaamista, työ- ja toimintakykyä ja jaksamista sekä alan vetovoimaa on parannettu

Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen

Työhyvinvoinnin kehittäminen on integroitu palvelutoiminnan ja hoidon laadun kehittämiseen sekä omavalvontaan ja sen vaikutuksista kerätään systemaattisesti tietoa organisaatioista ja kansallisesti tiedolla johtamisen tueksi

Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni

Olemassa oleva lainsäädäntö ja lainsäädännön muutokset tukevat tavoitteiden saavuttamista ja kulkevat mukana huomioiden eri palvelut ikääntyneiden palveluissa

Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni

Vahvistetaan esihenkilöiden ja työyhteisöjen osaamista ja ymmärrystä moninaisuuden huomioon ottamisesta ja johtamisesta valmentavan johtamisen keinoin, jonka myötä ikäihmisten palveluissa voidaan tehdä yhä useammin työtä yhteisöohjautuvasti.

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Kehitetään ja tutkitaan, miten työhyvinvoinnin kehittäminen parhaiten integroidaan palvelutoiminnan ja hoidon laadun kehittämiseen sekä toimintayksiköiden omavalvontaan, tavoitteena ikäihmisten palveluissa työskentelevien työkuormituksen pysyminen hallinnassa.

Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni

Kerätään systemaattisesti tietoa työhyvinvoinnista organisaatioista ja kansallisesti tiedolla johtamisen tueksi

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Vastataan työelämän ja ikääntyvien työikäisten osaamistarpeisiin edistämällä jatkuvaa oppimista työpaikoilla ja vapaa-ajalla

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Ikäihmisten palveluissa tutkitaan ja kehitetään sekä otetaan käyttöön uudenlaisia toimintamalleja moniammatillisuuden lisäämiseen ja uramalleja ammatillisen osaamisen vahvistamiseen

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Osallistetaan henkilöstöä toiminnan kehittämiseen ja levitetään parhaita käytäntöjä valtakunnallisesti

Toimenpide on hyvä sellaisenaan

Tehdään yhteistyötä poikkihallinnollisen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden -ohjelman sekä TYÖ2030 –ohjelman kanssa

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen: Ikääntyvien työikäisten työkyky on parantunut ja työurat ovat pidentyneet kokonaisuudesta:

Ikääntyneiden parissa työskentelevien työoloihin tulee kiinnittää huomiota osaamisen, työ- ja toimintakyvyn ja jaksamisen lisäksi.

Eläkkeellä olevia tulee kannustaa työssäkäymiseen ja se tulee olla mahdollista, mikäli eläkkeellä oleva haluaisi tehdä työtä vaikka osa-aikaisesti.

lökkäiden toimintakyky ja osallisuus ovat vahvistuneet siten, että aktiivisten, toimintakykyisten elinvuosien määrä on kasvanut

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Uudet toimintatavat tukevat ja motivoivat iäkästä väestöä terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä kuten liikunnan, mielen hyvinvoinnin, kulttuurihyvinvoinnin ja osallisuuden edistämässä ja ravitsemuksen parantamisessa

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Panostamalla riskiväestöjen varhaiseen tunnistamiseen ja kohdentamalla heille ennaltaehkäiseviä toimia, on vähennetty toimintakyvyn laskua ja sairastavuutta, erityisesti muistisairauksia

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

lääkäiden toimintakyvyn kehittäminen, suositukset ja toimenpiteet perustuvat näyttöön perustuvaan tietopohjaan

Alatavoite on hyvä tällaisenaan.

lääkäiden osallisuus ja itsemääräämisoikeus ovat vahvistuneet

Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni

Jatketaan hyvien ja toimivien toimintamallien käyttöönottoa ja kehittämistä iäkkäiden toimintakyvyn tukemisessa, esimerkiksi elintapaohjauksen, liikunnan, ravitsemuksen, mielen hyvinvoinnin, kulttuurihyvinvoinnin ja kansalaistoiminnan alueilla

Toimenpide on hyvä sellaisenaan

Jatketaan arviointi-, toteuttamis- ja levittämismallien kehittämistä

Toimenpide on hyvä sellaisenaan

Kehitetään ja otetaan käyttöön toimivia käytänteitä hyvinvointialueiden ja kuntien toteuttamaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) toiminnan ja kuntien muun toiminnan sekä kolmannen sektorin välisen yhdyspintatyön ja yhteistyön parantamiseksi

Toimenpide on hyvä sellaisenaan

Kehitetään ja otetaan käyttöön iäkkäiden henkilöiden osallisuutta parantavia toimintakäytänteitä palveluissa ja muussa toiminnassa

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Rakennetaan näyttöön perustuvaa tietopohjaa, jonka avulla saadaan luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa väestön ikääntymiseen varautumisessa ja taloudellisen kestävyuden varmistamisessa (esim. RAI – mittariston laajempi hyödyntäminen, laatuindikaattorit, Active Ageing Index (AAI)).

Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen läkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään kokonaisuudesta:

Esimerkiksi ikäkausitarkastukset ovat tarpeellisia ja hyödyllisiä varhaisen tunnistamisen ja ennalta ehkäisyn muotoja.

Mittaristojen sekä asukkaiden vanhenemisen ja hoivan tarpeen mittaamisen tarkempi avaaminen olisi tärkeää .

Julkinen sektori tunnistaa ja mahdollistaa vapaaehtoistoiminnan yhteiskuntaa ja vapaaehtoisia hyödyttävällä tavalla

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Kunnat ja hyvinvointialueet vakiinnuttavat toimintaansa rakenteita, jotka edistävät ja aktivoivat paikallisen ja alueellisen tason vapaaehtoistoimintaa

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Julkinen sektori on selvittänyt erilaisia vaihtoehtoja, miten vapaaehtoistoimijoille voidaan tarjota tukea niiden hallinnollisissa asioissa

Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni

Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen on lisännyt ikääntyvien osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Alatavoite on hyvä sellaisenaan

Vapaaehtoistoiminta on edistänyt ikääntyvien terveyttä ja hyvinvointia

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Jatketaan vapaaehtoistoiminnan asemaa edistävien rakenteiden levittämistä kuntatasolla aiemmin toteutetun kehittämistyön pohjalta

Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni

Selvitetään mahdollisuutta ottaa käyttöön valtakunnallinen ratkaisu kansalaistoimijoiden tukemiseksi niiden hallinnollisissa asioissa (mm. talousosaaminen, yhdistysten perustaminen ja rahoitushaut)

Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni

Selvitetään, mallinnetaan ja jalkautetaan vapaaehtoistoimintaa koordinoivien tahojen toimintaan erilaisia vaihtoehtoja vapaaehtoistoimijoiden uudistumisen tukemiseksi

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen Vapaaehtoistoiminnalla on vakiintunut asema ikääntyvässä yhteiskunnassa - kokonaisuudesta

Yhdistyksen tukeminen muutoin kuin hallinnollisissa asioissa on tärkeää. Esimerkiksi kunnan tehtävä vapaaehtoistoiminnan koordinoinnissa ja tukemisessa esim. tiloilla ja avustuksilla on tärkeää ja se tulisi tuoda esiin ohjelmassa.

Ohjelmassa puhutaan laajasti kolmannesta sektorista, erityisesti eläkeläisjärjestöjen merkitys on suuri ja niiden huomioiminen on tärkeää kun ohjelmaa ryhdytään toteuttamaan.

Teknologian hyödyntäminen ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä hoidon ja huolenpidon tukena on lisääntynyt. Teknologiset ratkaisut sisältyvät luontevana osana ikääntyvän

henkilön omasta hyvinvoinnista, terveydestä ja toimintakyvystä huolehtimiseen sekä palvelujärjestelmään.

Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni

lääkärit pystyvät hyödyntämään itsenäistä arkea tukevaa teknologiaa oman hyvinvointinsa, terveytensä ja toimintakykynsä parantamiseksi.

Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni

Yhteiskunta tukee ikääntyneiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia hyödyntää itsenäistä suoriutumista tukevaa teknologiaa.

Alatavoite on hyvä sellaisenaan

Teknologian hyödyntäminen on lisännyt ammattilaisten työhyvinvointia.

Alatavoite on hyvä sellaisenaan

Asenteet teknologian käyttöön ovat myönteisiä. Ammatillaiset, ikäihmiset ja heidän omaisensa ovat mukana teknologian kehittämisessä ja käyttöönotossa.

Alatavoite on hyvä sellaisenaan

Analytiikan ja tekoälyn käyttö suurten tietomassojen hyödyntämisessä on parantanut toiminnan kustannusvaikuttavuutta, laatua ja läpinäkyvyyttä. Tietojen käyttö on eettistä ja tietoturvasta ja –suojusta on huolehdittu.

Alatavoite on hyvä sellaisenaan

Suomi on ikäteknologian kehittämisen ja hyödyntämisen mallimaa ja kokemuksiamme sekä osaamistamme hyödynnetään laajasti maailmalla. Teknologian vienti on luonut hyvinvointia Suomeen esimerkiksi työpaikkoina, investointeina ja uusina ratkaisuin.

Alatavoite on hyvä sellaisenaan

- **Jatketaan teknologian hyödyntämistä aiemman kehittämistyön pohjalta, sisältöinä:**
 - **Autetaan iäkkäitä löytämään ja hyödyntämään itselleen sopivia teknologioita, jotka tukevat itsenäistä kotona asumista, omasta hyvinvoinnista, terveydestä ja toimintakyvystä huolehtimista sekä omaehtoista sosiaalista kanssakäymistä.**
 - **Kehitetään teknologian hyödyntämismahdollisuuksia palvelujärjestelmässä**
 - **Kootaan erilaiset iäkkäiden palvelut yhteen toimivien alustaratkaisujen ja kokonaisarkkitehtuurien avulla sekä ratkaisuja yhteen sovittamalla. Arvioidaan mahdollisuudet sisällyttää kokoaville alustoille myös itse hankittua teknologiaa.**
 - **Hyödynnetään teknologian käytöstä kertyvää tietoa sekä hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi että palvelujärjestelmässä**
 - **Kehitetään hankintaprosesseja siten, että hankittavien teknologisten ratkaisujen vaikuttavuus, potilasturvallisuus, käytettävyys ja sujuva käyttöönotto varmistetaan**

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

- **Otetaan käyttöön ikäteknologian kansallinen koordinaatiomalli:**

- **Kootaan ja jaetaan tietoa vaikuttavista toimintamalleista ja käytänteistä sekä tuetaan niiden kehittämistä, käyttöönottoa ja seuranta.**
- **Arvioidaan ikäteknologiaratkaisujen vaikuttavuutta ja kustannushyötyjä sekä kootaan tieto Digi-HTA-menetelmällä arvioiduista ratkaisuista.**
- **Edistetään myönteistä asennetta teknologian mahdollisuuksien hyödyntämiseen, jotta hyvät käytännöt saadaan leviämään.**
- **Ohjataan alueita ja organisoidaan vertaisoppimista sekä edistetään verkostomaista kansallista ja alueellista yhteistyötä eri toimijoiden kesken tukemaan teknologian käyttöönottoa laajasti eri alueilla**
- **Edistetään ikäteknologian toimintamallin kaupallisia ja kansainvälisiä mahdollisuuksia mm. selkiyttämällä koordinaatiota palvelujärjestelmän ja muun rahoituksen välillä.**

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

- **Käyttäjälähtöisyyden edistäminen:**

- **Varmistetaan ikääntyneille, omaisille ja ammattilaisille digituen ja jatkuvan teknologisen oppimisen keinoin valmiudet käyttää koko ajan kehittyvää teknologiaa**
- **Varmistetaan ikäteknologiaratkaisujen tietosuoja ja –turva sekä potilasturvallisuus ja kyberturvallisuus**
- **Huolehditaan yksityisyyden suojasta, eettisyydestä ja vastuullisuudesta**
- **Tuetaan ikäihmisten osallistumista käyttäjälähtöiseen tuotekehitykseen**

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen Teknologia on lisännyt hyvinvointia kokonaisuudesta

Teknologian osuus korostuu Ikäohjelmassa. Tulisi kuitenkin muistaa, että teknologia ei ole ratkaisu kaikkeen, sillä ikääntynytkin kaipaa kasvokkaista vuorovaikutusta, kosketusta ja läsnäoloa.

Vertaisoppimista teknologian käytön opettelussa tulee painottaa.

Teknologian toimivuuden varmuuteen tulee kiinnittää huomiota, jotta käyttö lisääntyy ja luottamus teknologisiin palveluihin kasvaa.

Ihmiset ennakoivat ja varautuvat ikääntymisen haasteisiin asumisessaan

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Ikääntyneille soveltuvia esteettömiä ja muunneltavia asuntoja on kehitetty, korjattu ja rakennettu

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Asuinympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä on huomioitu ikääntyvien tarpeet, osallisuus ja teknologian hyödyntäminen

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Tuetaan ikääntyneiden asumisen ennakointia ja varautumista asumisen neuvontaa ja korjausneuvontaa lisäämällä

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

- **Vahvistetaan kuntien ja hyvinvointialueiden ikääntyneiden asumisen ja asumispalveluiden kehittämistä**
 - vanhuspalvelulain toteutuksen tuki ja osaamisen lisääminen asumisessa ja asumispalveluissa
 - tuki kuntien ja hyvinvointialueiden kehittämishankkeisiin
 - ikäystävällisten asuinympäristöjen kehittäminen verkostoyhteistyön avulla
 - hyvien käytäntöjen ja esimerkkien levittäminen

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

- **Edistetään asuntokannan korjaamista ikäystävälliseksi**
 - o korjausavustusten saatavuuden turvaaminen ja avustusehtojen ajantasaisuuden tarkistaminen
 - o asunnon korjaustarpeiden arviointimenetelmien kehittäminen ja levittäminen

Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni

- **Kehitetään ja lisätään ikääntyneiden asumisratkaisuja**
 - o kaikille sopivan suunnittelun (Design for All) -periaatteen vahvistaminen asutosuunnittelussa
 - o yhteisöllisen asumisen (shl) ja muun välimuotoisen asumisen kehittäminen ja toteuttaminen ARAn erityisryhmien asumisen investointiavustuksella
 - o eri hallintamuotojen hyödyntäminen ikääntyneiden asumisessa.

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen Asuminen ja asuinympäristöt ovat ikäystävällisiä kokonaisuudesta

Ikäihmiset kokevat luonnon tärkeäksi osaksi asuinympäristöä ja sen tulisi olla asukkaiden saavutettavissa myös ikäystävällisessä asuinympäristössä.

Hienoa, että erilaiset hallintamuodot on huomioitu periaatepäätöksessä, mutta hoiva-asumista ei ole käsitelty ohjelmassa lainkaan.

Iäkkäiden palveluja on uudistettu sisällöllisesti ja rakenteellisesti varmistaen iäkkäille heidän tarvitsemansa hyvinvointia, toimintakykyä ja terveyttä edistävä laadukas hoito ja huolenpito

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Asiakas- ja palveluohjauksessa sekä palveluissa on varmistettu palveluintegraatio, oikea-aikaiset, turvalliset ja tarpeenmukaiset palvelut ja kustannusvaikuttavien palvelujen järjestämisen. Hyvinvointia ja terveyttä edistävä neuvontatyö on osa ohjausta.

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Kotiin annettavissa palveluissa on käytössä akuuttihoidon, kuntoutuksen ja omaishoidon toimintamallit, uusia teknologioita hyödynnetään, palvelut toimivat ympärivuorokauden ja toiminnanohjaus-järjestelmät tukevat johtamista ja henkilöstön joustavaa kohdentamista asiakkaiden palvelutarpeen mukaan.

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Kotona asuminen ja asuinympäristöt ovat toimivia ja turvallisia sekä muuttuvat tarpeen mukaan ja lisäävät iäkkään osallistumismahdollisuuksia myös tulevaisuudessa.

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Ekologisesti kestävät käytännöt ovat osa palvelujärjestelmää

Alatavoite on hyvä tällaisenaan

Kehitetään edelleen asiakas- ja palveluohjausta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä toimintakyvyn tukemisen näkökulmasta ja vastataan asiakkaan yksilöllisiin palvelutarpeisiin.

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Kehitetään edelleen omavalvontaa ja laatuindikaattoreita sekä juurrutetaan hyviä toimintakäytänteitä.

Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni

Tuetaan kotona-asumista kehittämällä ja ottamalla käyttöön integroituneita toimintamalleja, joissa teknologiat ovat osa palveluekosysteemiä.

Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni

Laatuindikaattorien, mittareiden ja laatutasojen edelleen kehittäminen

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Ekologinen kestävyysajattelu juurrutetaan palvelujen suunnitteluun ja käytäntöön niin, että taloudellinen ja aineellinen toiminta sopeutetaan luonnon kestäkykyyn

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

Kehitetään ja otetaan käyttöön toimintamalleja, jotka parantavat henkilöstön saatavuutta ja riittävyttä iäkkäiden palveluissa.

Toimenpide on hyvä tällaisenaan

- **Palvelujen riittävyyden ja henkilöstön saatavuuden parantamiseksi arvioidaan ainakin seuraavat toimenpiteet:**
 - **Kiertävien perhehoitajien lisääminen kotona asumisen tueksi**
 - **Perhehoidon lisääminen niiden asiakkaiden osalta, joille se on sopiva palvelumuoto**
 - **Hoiva-avustajia hyödyntäminen niiden asiakkaiden osalta, joiden palvelutarpeisiin heidän osaamisellaan voidaan vastata**
 - **Kansainvälisen rekrytinnin hyvien käytäntöjen arvioiminen ja levittäminen**
 - **Sijaisjärjestelyjä koskeva kehittäminen**

Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen Palvelut toteutetaan sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla kokonaisuudesta

Ohjelmassa olisi hyvä mainita, miten omaishoitoa ja sen ympärillä olevia tukimuotoja kehitetään niin, että omainen jaksaa toimia omaishoitajana.

Lisäksi olisi hyvä pohtia, miten vapaaehtoisen apua voitaisiin hyödyntää palveluiden kokonaisuudessa.

Mikä tarkemmista tavoitteista ja toimenpiteistä on mielestäsi erityisen tärkeä vuoteen 2030 mennessä?

Uudet toimintatavat tukevat ja motivoivat iäkästä väestöä terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä kuten liikunnan, mielen hyvinvoinnin, kulttuurihyvinvoinnin ja osallisuuden edistämässä ja ravitsemuksen parantamisessa. Myös riskiväestöjen varhaiseen tunnistamiseen panostaminen ja ennalta ennaltaehkäisevien toimien kohdentaminen on tärkeää.

Kunnat ja hyvinvointialueet vakiinnuttavat toimintaansa rakenteita, jotka edistävät, aktivoivat ja tukevat paikallisen ja alueellisen tason vapaaehtoistoimintaa

Teknologian hyödyntäminen ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä hoidon ja huolenpidon tukena on lisääntynyt unohtamatta kasvokkaista kohtaamista, vuorovaikutusta ja läsnäoloa.

Ihmiset ennakoivat asumisen tarpeitaan ja ikääntyneille soveltuvia erilaisia asumismuotoisia asuntoja ja turvallisia asuinympäristöjä on kehitetty, korjattu ja rakennettu.

Kotona asuminen ja asuinympäristöt ovat toimivia ja turvallisia sekä muuttuvat tarpeen mukaan ja lisäävät iäkkään osallistumismahdollisuuksia myös tulevaisuudessa.

Osio 4: Mitä mahdollisuuksia väestön ikääntyminen tuo ja kuinka mahdollisuuksia voitaisi hyödyntää?

Entistä pidempään hyväkuntoisena olevat aktiiviset ikäihmiset ovat valtava vapaaehtoistoimijoiden resurssi, joka omalta osaltaan tukee sekä vapaaehtoistoimijan että toiminnan kohteena olevan hyvinvointia.

Osio 5: Pohdi vielä lopuksi, mitkä olisivat iäkkäiden asioiden osalta tärkeimmät kehitettävät asiat hallituskauden 2027-2031 aikana?

Vastuu ikääntyvän väestön hyvinvoinnista, terveydestä ja toimintakyvystä sekä varautumisesta väestön ikääntymiseen kuuluu paitsi ikääntyneelle itselleen myös yhteiskunnan eri osa-alueille. Ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitäminen ja vahvistaminen on yksi kunnan tehtävistä, johon on hyvä varautua ja joka edellyttää vahvaa yhteistyötä. Lisäksi terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen laadukkailla, oikea-aikaisilla ja yksilöllisillä palveluilla, osallisuuden ja toimijuuden kautta on tärkeää.

Osio 6: Mitä muita asioita haluaisit nostaa periaatepäätöksen kokonaisuudesta?

Ikäohjelma omalta osaltaan tukee ikäihmisten arvostusta ja jatkuva palveluiden kehittäminen on tärkeää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osa-alueella. Palveluiden sisällöllinen ja rakenteellinen kehittäminen on tärkeää, jotta ne voidaan tuottaa sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. Teknologian osuus korostuu periaatepäätöksessä. Tulisi kuitenkin muistaa, että teknologia ei ole ratkaisu kaikkeen, sillä ikääntynekin kaipaa kasvokkaista vuorovaikutusta, kosketusta ja läsnäoloa. Teknologian lisääntyessä on huolehdittava siitä, että digitaalisten välineiden laajeneva käyttö ei aiheuta syrjäytymistä yhteiskunnan toiminnoista. Iäkkäiden osallisuutta vahvistetaan mm. riittäväällä eläketurvalla, asuntojen ja asuinalueiden sekä liikenteen esteettömyydellä ja toimintakyvyn ylläpitämisellä. Tärkeää on myös julkisen liikenteen mukautuminen iäkkäiden matkustajien määrän lisääntymiseen kehittämällä ikäystävällisiä toimintamalleja ja mahdollistamalla sujuva liikkuminen myös ikääntyneille. Ohjelmassa tulisi myös huomioida haja-asutusalueilla asuvan ikääntyvän väestön mahdollisuudet liikkua sekä palveluiden saavutettavuus heidän näkökulmastaan.

Tuusulan kunta - Lausunto on laadittu yhteistyössä hyte-lautakunnan, kunnanhallituksen ja ikäihmisten neuvoston kanssa.